

V SÍŇCE

Jan Rec

2. místo
Havlovské aktovky
Soutěž o nejlepší původní krátkou divadelní hru
podle hry Václava Havla
2020

Divadelní fakulta JAMU ve spolupráci s
The Václav Havel Library Foundation v New Yorku

Doba je bouřlivá nejen, když přichází něco zlého,
ale zejména, když něco zlého odchází.

Postavy

Karolína:	manželka Karla
Karel:	manžel Karolíny
Kamil:	bratr Karla
Kristýna:	
Kryštof:	
Valentýn:	

Předmluva

Napsal jsem hru o lidech a pro lidi. Všechno v ní má své místo i svého adresáta. Příkladně jsem do ní vepsal scénické poznámky, které se nepromítají v dialogích. Není to omyl, ani nerozvážnost. Je to zkrátka text adresovaný tomu, kdo hru čte. Je-li to zrovna režisér, ať se sám rozhodne, jak k němu přistoupí. Může jej nechat divákovi skrytý – s tím, že divák snad všemu neporozumí, leč bude vystaven jakémusi šifrovanému působení. Bude-li mít dosti síly a odvahy, může ho klidně vložit do úst postavě, kterou jsem do hry nenapsal (pro mě za mě jí můžeme říkat třeba vypravěč), a vytvořit tak onen proslulý zcizovací efekt. Variant je celá řada.

Abych ještě předešel případným nedorozuměním – žid se jmenuje Hochfelder a žil na Starých Hamrech; to, jestli má koukat se synky, nebo ze síňky, je již celá desetiletí jedním ze sporných bodů rozepře literárních vědců ohledně díla jistého Vaška. Křestním Vladimíra. Příběh této rozepře, plný překlepů, nedorozumění, špatných (asi)autorských a ještě horších neautorských zásahů, je právě tak absurdní, jako závažný. Já jsem přesvědčen, že s mou hrou je tomu právě tak. Pokud by se při ní někdo přece nudil, může podumat nad následující otázkou: Kolik významů unese jeden žid?

Akt I

Scéna 1

Karolína, Karel, Kamil, Kryštof a Kristýna jsou rozesazeni na pohovce a v rozvalitých křeslech kolem konferenčního stolku. Je to v podstatě jediný nábytek, který je k dostání — a všichni to vědí — proto taky nikdo neprotestuje, byť zapadlí v polstrování jen stěží dosáhnou na skromné pohoštění, které na stolek hostitelé přichystali. Ostatně to jen dokazuje, že se vláda snaží problém potravinového nedostatku řešit komplexně, na všech úrovních výroby. Kdekdo si teď dvakrát rozmyslí, jestli chlebiček s vlašákem za tu námahu opravdu stojí. Na zdi visí skříňka.

Každý z přítomných má na sobě neforemnou oranžovou kombinézu. Je zjevné, že nikomu vlastně tak docela nepadne (vyrábí se jen ve třech velikostech: velká je zamýšlena primárně pro ženy — anebo špatně natiskli cedulky, menší, tu mají nosit muži a malá, ta je dětská); jen Karolína sobě a manželovi oděv trochu přešla — od čeho nakonec má ten šicí stroj po tetě Karin?

Kryštof si něco zapisuje do svého zápisníčku. Karel se snaží ukořistit — jde to velmi ztuha — jeden chlebiček. Karolína cosi popíjí ze své sklenice — tu stále drží v ruce a tudíž se ke stolečku neohrabaně natahuje jen tehdy, když potřebuje dolít. Kristýna nervózně vytahuje z krabičky cigaretu, dává ji do pusy a vzápětí ji opět vrací do krabičky, nebo ji nabízí ostatním.

Kristýna: Dáte si někdo?

Kamil: Proč?

Karel: *(kousne si do chlebičku, huhňá s plnou pusou — ke Kamilovi)* Co se tak blbě ptáš?

Kristýna: Takže vy si dáte?

Karel: No promiňte, přeci... *(polkne)* ...přeci jen jsem se zrovna pustil do jídla...

Kamil: To jsou ale výmluvy, co? Jakoby nešlo jíst a přitom dělat ještě něco jiného.

Karolína: Nešlo, nešlo — jde, ale jsou z toho pak vředy. A co bych si s ním počala, kdyby byl vředatý?

Kryštof: *(zvedne hlavu od zápisníčku)* Nemyslím, že je rozumné počít s někým, kdo má vředy *(sklopí hlavu zpátky a opět si něco píše)*

- Karel:** *(vyprskne)* No dovolte!
- Kristýna:** *(otočí se na Kryštofa, nadechne se, jakoby chtěla něco říct, ale vzápětí si to rozmyslí a ztichne; po chvíli se znovu odhodlá a znovu ztichne, tak se to opakuje ještě několikrát; nakonec přeci jen promluví)*
- Karolína:** Jenom si to v klidu dojez.
- Kamil:** *(zlostně)* No jistě, času dost!
- Kristýna:** *(ano, teď je ta chvíle, kdy promluví)* Co si to tam furt píšete?
- Kryštof:** *(dál píše)* Ale já si přece nic nepíšu.
- Karolína:** *(ke Karlovi)* On si prý přece nic nepíše
- Karel:** *(kouká na chlebiček, ani se na Kryštofa nepodívá)* Vždyť to taky vidím, že si přece nic nepíše.
- Karolína:** Já to teda vidím jinak.
- Karel:** *(bez zájmu se zakousne do chlebičku)*
- Kamil:** *(rázně)* Tak to teda ne! Tady musíme postupovat unanimozně. Čili jednotně. *(postupně všechny počastuje významným pohledem; počká, až se na něj každý – kromě Kryštofa, který si pořád cosi zapisuje – začne koukat)* Stanuli jsme na prahu dějin. Dnes, více než kdy jindy, je nezbytné, aby lidstvo stálo pevně jako skála, nebo jako sloup elektrického vedení, když zrovna není bouřka; je absolutně klíčové, abychom všichni drželi bdělou stráž nad sebou i nad svými blízkými. Musíme klást otázky sobě samotným i sobě navzájem. Potřebujeme znát odpovědi. Dnes více, než včera a zítra méně než pozítří. Především dvakrát tolik, co za čtrnáct dní. Musíme se ptát a musíme se tázat: Kdo všechno viděl tady pana Kryštofa, že si něco zapisuje?

Rozhostí se podivné ticho, ozývá se Karlovo tlumené mlaskání a šustění papíru, když pan Kryštof obrací stránky. Kristýna nervózně vytahuje z krabičky cigaretu, dává ji do pusy a vzápětí ji opět vrací zpět. Kamil se na přítomné významně dívá. Nakonec pan Kryštof přestane psát a zvedne hlavu.

- Kryštof:** Tady slečna Kristýna, zdá se, něco viděla. *(dá se opět do psaní)*
- Kamil:** Opravdu? *(otočí se k ní a významně na ni pohledí)*

- Kristýna:** *(nešikovně zastrkuje cigaretu zpět do krabičky)* No já si nejsem jistá, jestli to bylo přímo zapisování, ale něco si tam určitě poznamenával.
- Kryštof:** *(stále píše)*
- Karolína:** *(nervózně vyhrkne)* Já si tedy jsem docela jistá, že to bylo zapisování. Nejdříve jsem to nechtěla říkat, protože mi to nepřipadalo důležité, ale všimla jsem si, že používal plnicí pero!
- Kamil:** A víš to určitě?!
- Karolína:** *(podívá se ztrápeně na Kamila)*
- Kristýna:** Promiňte, ale proč je to důležité?
- Karolína:** *(překvapeně pohlédne na Kristýnu)* To jsou otázky!
- Kamil:** *(učitelsky)* Jak všeobecně známo, v tomto lidu je zvykem, že na poznámky stačí tužka. *(otočí se ke Kryštofovi)* Pane Kryštofe, máte k tomu co říct?
- Kryštof:** Ano. *(odmlčí se, všichni napjatě čekají, co řekne; pak se Kryštof pohrdlivě ušklíbne a promluví)* Jenom netalentovaným plnicí pero vyteče, když jej uloží do náprsní kapsy.
- Kamil:** *(podrážděně)* A kteří to podle vás jsou, ti netalentovaní?
- Kryštof:** No přece ti, kdo mají v náprsní kapse skvrnu od pera. *(v místnosti zavládne hrobové ticho, všichni se tváří poněkud zaraženě, rozpačitě)*
- Kamil:** *(po chvíli jeho hlas opatrně přeruší ticho)* No, má k tomu ještě někdo co dodat? *(ticho, všichni se rozpačitě koukají někde bokem)* No dobrá, pojďme hlasovat. Kdo je pro, že pan Kryštof si před chvílí něco zapisoval? *(všichni se sehnou k zemi, kde mají odložené ruce a zvednou je do vzduchu; i Kryštof)* Skvělé! Čili jsme právě jednohlasně rozhodli, že jste si něco zapisoval.

Všichni se odmlčí. Kryštof si opět začne něco zapisovat do svého zápisníčku. Karel se opět snaží ukořistit – zase to jde velmi ztuha – chlebiček. Kristýna nervózně vytahuje z krabičky cigaretu, kterou měla před chvílí v puse a nabízí ji ostatním.

- Kristýna:** Dáte si někdo?

- Karel:** *(kousne do chlebičku)* To je nápad! Já si dám!
- Karolína:** *(přísně se na něj obrátí)* Vždyť ses zrovna pustil do jídla!
- Karel:** Jakoby se nedalo jíst a dělat přitom něco jiného.
- Kamil:** Moje řeč! Nejsme náhodou rodina?
- Karel:** Nejsme.
- Kamil:** Jak to, nejsme? Vždyť jsem tvůj brácha!
- Karel:** A to znamená, že musíš být i rodina? *(otočí se na Kristýnu)* To znamená, že musí být i rodina?
- Kristýna:** Já se o politiku nezajímám. *(znovu mu nabídne cigaretu)* Tak dáte si, nebo jo?
- Karolína:** A já ti říkám, že tě vředitého nechci!
- Kristýna:** *(pokrčí rameny, cigaretu si vezme sama a vytáhne sirky; začne nezkušeně škrtat jednu za druhou, i když se jí často úspěšně rozhoří, zhasnou dříve, než si stačí zapálit)*
- Kryštof:** *(stále si zapisuje, posměšně)* To je romantika!
- Karolína:** *(vstane, zděšeně)* Vždyť on si pořád něco zapisuje!
- Karel:** *(žvýká, ke Karolíně)* Prosímtě sedni si.
- Karolína:** *(zůstane stát)* Zbláznil ses? Prý jsme stanuli na prahu dějin. Myslíš si snad, že se dá někde stanout v sedě?
- Karel:** Myslím, že jediné v sedě.
- Kristýna:** Taková pitomost. *(ostentativně potáhne z cigarety, rozkašle se; lhostejno, že pořád ještě tak docela nehoří)*
- Karel:** *(kouká na Kristýnu a najedno ho něco napadne; pak se otočí ke Karolíně)* Pamatuješ si tenkrát, jak jsme si koupili tu limonádu? Úplně mi to připomnělo.
- Karolína:** Myslíš s tím deštníkem? *(zasměje se)*
- Karel:** Ale ne, to jsme si nekoupili limonádu přece.

- Karolína:** A co jsme si koupili?
- Karel:** *(tajnůstkářsky, trochu rozpačitě)* No přece, jak jsme šli tam...!
- Kryštof:** *(zvedne hlavu od zápisníčku)* Kam jste šli?
- Karel:** Ale nikam!
- Karolína:** Kam bysme chodili?!
- Karel:** *(ke Karolíně)* Ale víš, co myslím?
- Karolína:** Nevím.
- Karel:** No to je jedno.
- Kamil:** No to teda není jedno! Kam bychom přišli, kdyby si každý jen tak někam chodil a něco tam kupoval!
- Karolína:** *(ke Kamilovi)* Že ho vůbec posloucháš. On beztak jenom tak plácá.
- Karel:** Přesně. Vždyť je to celé nesmysl. Copak se dneska dá něco koupit?
- Kryštof:** Můžete mi to, prosím, zopakovat?

Karolína znervózní. Ze začátku poposedá, později se snaží manžela umlčet – nejprve ho tahá za rukáv, pak mu cpe do pusy chlebiček – poté, co ho namáhavě vezme ze stolu – apod. Do toho trousí náležité poznámky.

- Kamil:** Co tím sleduješ?
- Karolína:** *(afektovaně)* Máme to ale zimu dneska, co?
- Karel:** *(nevěnuje jí pozornost)* Že kdybych měl vředy, tak je nebudu mít čím léčit!
- Kamil:** Někteří lidé si nezaslouží, aby se jejich vředy léčily.
- Karel:** A většinou jsou to právě ti, co na ně léky seženou.
- Karolína:** *(ke Karlovi)* Už toho prosímtě nech.
- Kamil:** *(ke Karlovi)* Bejvávalo!

Karolína: *(ke Kamilovi)* Nemohla bych k tomu pití dostat trochu ledu?

Kamil: Ne!

Karel: Povídali...

Karolína: Kájo přestaň!

Karel: *(odstrčí ji)* Ale nech mě! *(pokračuje)* ...že mu hráli!

Karolína: A dost!

Kristýna: Ale proč? Vždyť je to vlastně dobrý nápad?

Kamil: Myslíte?

Kristýna: Ale ovšem! Máte tady nějakou hudbu?

Kamil: Jenom rádio.

Kryštof: Ale já žádné nevidím.

Kamil: Odnosl jsem ho do kuchyně.

Kristýna: To je ohromně zábavné, nemyslíte?

Kryštof: Nemyslím.

Kristýna: *(nadšeně)* Já ano. Tak na co ještě čekáte? Přineste ho!

Kamil odchází ze scény.

Kristýna: My jsme ale hloupí. Jakto, že nás to nenapadlo dřív?

Karel: Je to prosté. Pan Kryštof má vředy a nemůže na ně sehnat lék. Já nechci, aby o tom mluvil a moje žena si celou dobu jenom zapisuje.

Karolína: Už to zase pleteš.

Karel: Tak tedy moje žena má vředy a já si zapisuju. To je ostatně lhostejné, poněvadž jde o to, že jsme všichni zaneprázdnění a pokud je tady nějaký hlupák, kterého to mělo napadnout dřív, tak jste to vy, milá slečno!

Kamil se vrací s rádiem, Kristýna je zaskočená a dotčená.

Kamil: *(zastavuje se s rádiem v rukou, káravě hledí na Karla)* Jak o ní můžeš něco takového říct? Hlupák! Jako bychom neměli dost nadávek v ženském rodě.

Kristýna: Proč o mně neřeknete, že jsem třeba husička?

Karel: Omlouvám se. Tak jste třeba husička.

Kristýna: *(hned se jí zlepší nálada)* Omluva se přijímá. Tak co bude s tou hudbou? Kamil dosud stál s rádiem v ruce a káravě hleděl na bratra; nyní postavil rádio na první kus nábytku, který mu přišel pod ruku. Shodou okolností to bylo jeho křeslo.

Karolína: *(ke Karlovi)* Není už pozdě?

Karel: Není.

Kamil uvědomil, že nemá kde sedět, a tak zase vzal rádio do ruky a posadil se sám. S námahou postavil rádio na stolek. Stále nic nehraje.

Karolína: Jak to víš? Kolik je hodin?

Karel: Nevím.

Karolína: Tak vidíš.

Kamilovi došlo, že to rádio nezapnul. Tak se znovu s námahou pro rádio natáhnul, aby tak mohl učinit. Když už ho skoro držel v ruce, přerušil ho Karel.

Karel: Nemáš tady někde hodiny?

Kamil: Ve sklepě. Proč?

Karel: Strašně bych se potřeboval podívat na hodiny.

Kamil: Jsou to ty dveře hned naproti kumbálu. Trefíš?

Karel: Nějak to najdu *(ke Karolíně)* Půjdeš se mnou?

Karolína: *(zahanbeně mlaskne)* To se nehodí, abychom se šli dívat na hodiny společně! Co by si ostatní pomysleli? Počkám, až se vrátíš, a pak půjdu sama.

Karel odchází ze scény. Kamil se znovu natahuje pro rádio, tentokrát úspěšně. Otáčí knoflíkem. Začne se ozývat rytmická hudba, posléze do ní začne promlouvat hlas.

Rádio: Z toho stoje špatného obě nohy napjaté letí vlevo šikmo vzhůru. Ukažte! Vlevo šikmo ke stropu a levá ruka stranou se zdvihne současně s tím pohybem. No paže k tělu, ták, a noha k noze opačně – tak asi v tom. A jak zhruba rychle to půjde?*(hraje hudba)* Máte dost času a provedete jistě pohyb, tak jak vám melodie a rytmus naznačuje.

Hraje hudba. Všichni poslouchají, Kristýna se blaženě usmívá.

Kristýna: To je přeci jen mnohem lepší, nemyslíte?

Kamil: Opravdu, bylo to od Vás velmi duchaplné.

Karolína: Já jenom nevím, co je to stoj špatný.

Rádio: Zase jste ještě ve stoju spojném, trochu uvolněte nohy, roztřeste, jako byste chtěli střevíc shodit, asi tak!

Kryštof začne bezděčně třepat nohou, střevíc se mu shodit nepodaří. Kristýna se pomalu houpe do rytmu.

Kamil: *(ke Karolíně)* Už se tím trápit nemusíš. Ted' se stojí jinak.

Karolína: Já vím, na prahu dějin.

Kryštof: Jenom aby to právě nebyl stoj špatný...

Karel se objeví na scéně; vrátil se ze sklepa. Hned na to začne zase promlouvat rádio. Karel je zmaten, stojí a kouká.

Rádio: Tak ve stoji spatném, zkuste nyní udělat podřep, tak, že dosáhnete zezadu pod kolena. Hmitnete v tom podřepu a dosáhnete na lýtka ze zadu a na dvě doby se vztyčujete – jedna – dvě – záleží na tom, aby to vztyčování vyšlo opravdu na dvě doby. Abyste zaměstnali náležitě svaly. Tak zkoušíme: *(ted' už mluví do trytmu hudby)* pokrčit, pokrčit, kolena, vzpřim; pokrčit, pokrčit, zvolna vzpřim;

Kamil: *(ke Karlovi, který zmateně kouká)* Moc ti to nejde!

Rádio: pod kolena, na lýtka, pohladit nohy; pod kolena, na lýtka, pomalu nahoru; Ne vztyk a počkat! Souvislý pohyb! Sou – vis – le! Tak je to, ano! A myslím, že se vám hněvají kolena – to ne! Stisknout k sobě!

Karel: Taky jsem dlouho netrénoval. *(ke Karolíně)* Půjdeš taky?

Karolína: Už se mi zas nechce. Možná za chvíli.

Hraje hudba. Všichni se odmlčí. Kryštof si opět začne něco zapisovat do svého zápisníčku. Karel se opět snaží ukořistit – zase to jde velmi ztuhla – chlebíček. Kristýna nervózně vytahuje z krabičky cigaretu, kterou měla před chvílí v puse a nabízí ji ostatním.

Kristýna: Dáte si?

Kamil: *(vypne rádio)* Já si dám!

Karel: Vždyť jsi právě vypnul rádio!

Kamil: A ty ses zase pustil do jídla!

Karolína: Budete mít oba vředy!

Kamil: Ale jenom já seženu léky.

Kristýna: Mohl byste sehnat i pro něj, vždyť je to rodina.

Karel: Když jsem bratr, tak jsem rodina?

Karolína: On si pořád něco zapisuje, třeba to tam má napsané!

Kryštof: Nemám.

Kamil: Kam jste to šli?

Karolína: Nikam jsme nešli.

Kamil: Co jste tam koupili?

Karel: Nic. Nejde to.

Kamil: Tak hlasujem Všichni zvednou ze země ruce a zvednou je nad hlavu.

Kamil: A je to jasné! Jste třeba husička.

Kristýna: *(blaženě spráskne ruce)* To jsem ráda!

Karel: Já taky.

Ozve se zvonění, je vytrvalé, vždycky na chvíli přestane a pak se ozve znovu.

Karolína: Jémine, my ještě někoho čekáme?

Kamil: Ne. Proč se ptáš?

Karolína: Mám takový pocit, že je někdo u dveří. Sama nevím proč.

Kristýna: To je ohromně vzrušující! To je jako když se na svátek nechává prázdný talíř pro náhodného hosta!

Karel: Mýlíte se, třeba husičko. Ten talíř se tam nechává, aby nebyl na stole lichý počet talířů, neboť jinak přijde Smrt.

Karolína: To je moc hezké, a ještě k tomu je to blbost. Talířů totiž musí být lichý počet a Smrt přijde, když na náhodného hosta nezbyde řízek.

Kamil: Všechno je to holý nesmysl, poněvadž když je svátek, mají být lidi v průvodu a žádní náhodní hosté se nemají kde trousit.

Karolína: A přece je jeden právě za dveřmi!

Kristýna: A to ani není svátek! *(najednou si něco uvědomí, zděšeně)* Takže my pro něho nemáme talíř!

Karel: Jestli nějaký náhodný host dostane talíř, tak já chci taky!

Kamil: Ty aby ses neozval!

Karolína: Bud' bez obav, host talíř nedostane, protože se nemá jak dostat dovnitř.

Kamil: A dost! Talíř nedostane, protože jsem je nenakoupil.

Karel: Ovšemže! Poněvadž to nejde!

Kamil se rezignovaně otočí a jde otevřít dveře. Nikdo tam není. Vyzvánění stále pokračuje.

Kamil: Tak kde ho máte?

Kristýna: *(smutně)* Bodejt' by neutek, když ani talíř tu pro něho není.

Karolína: *(má zlou předtuchu, dramaticky)* Jenom aby to nebyla ta Smrt!

Kamil: Ani ta by talíř nedostala. *(zabouchne dveře, jde si zpátky sednout)*

Kryštof: *(vzhlédne od zapisování, zjevně mu už jde nekončící vyzvánění na nervy)* Zvedne už někdo konečně prosím ten telefon?

Kristýna: *(udiveně)* Jaký telefon?

Karolína: To je pravda, já taky žádný nevidím.

Karel: On ho má beztak zase někde v kuchyni.

Kamil: Jseš vedle jak ten tis. Dal jsem ho do koupelny.

Kryštof: Tam je mu jistě lépe.

Kristýna: *(osmělí se)* Mohla bych to jít zvednout já? Už jsem dlouho nezvedala cizí telefon.

Kamil: Jestli to není nic důležitého...

Všichni popadnou ruce a zvednou je nad hlavu.

Kamil: Tak prosím.

Kristýna: Juchů

Kristýna odběhne.

Kamil: To by mě ale zajímalo, kdo volá.

Kryštof: *(překvapeně vzhledne)* Proč?

Kamil: No dovol?!

Kryštof: Je se copak čeho bát?

Kamil: Vždycky je čeho se bát.

Karel: Bohužel.

Kamil: Bohudík! *(pohlédne na Karla)* Bratr by neměl být automaticky členem rodiny. Jednomu to může sakramentsky zavařit!

Kryštof: Takže myslíte, že volá bratr?

Karel: Ano, přiznávám se, volám já.

Kryštof: No to je ale ohromné!

Kamil: Taková prostopášnost. Pak nemají být telefonní sítě přetížené!

Karel: *(posměšně)* A já myslel, že to vláda řeší komplexně, na všech úrovních...

Kamil: To je právě to! Nemusela by to řešit, kdyby nebylo takových zhůvěřilců, jako jsi ty!

Vrátí se Kristýna, je od pohledu zklamaná.

Karolína: Tak jaké to bylo?

Kristýna: *(má na krajíčku)* Ani se neptejte!

Karolína: Tak já se ptát nebudu.

Kamil: Další taková!

Karolína: Co zas máš?

Kamil: Je tvojí morální povinností se ptát! Potřebujeme znát odpovědi. Před týdnem o pět šestin více, než popozítří.

Karolína: Ale za odpovědi manželovi léky proti vředům nekoupím!

Karel: Koza zvadlá jako rezatá. Za peníze taky ne!

Kryštof: Prach a broky! Znovu se ozve zvonek.

Karolína: Další hosti?

Karel: To je ale provoz dneska!

Kristýna: A talíře furt nikde!

Kamil: *(zvedne se a jde otevřít dveře)* Stejně by se rozbily a jenom bychom zhoršili problém nedostatku talířů. Je vlastně naší společenskou povinností talíře nekupovat, když se obejdeme bez nich. *(otevře dveře)*

Za dveřmi stojí Valentýn.

Kamil: *(tváří se překvapeně, někdo tam fakt je; mluví zaraženě, nedůvěřivě kocktá)* Dobrý den...?

Valentýn: Bud'te zdraví vespolek! Já jsem vám přišel říct...

Kryštof: A vy jste kdo? *(hned jak se zeptá, skloní se, aby si mohl všechno pečlivě zapsat)*

Valentýn: No vidíte — to je otázka! Já jsem přece Valentýn.

Kristýna: *(nedůvěřivě)* Valentýn?

Karolína: To je přezdívka?

Valentýn: *(zasměje se)* Kdepak! Tak se jmenuju.

Kamil: Neslýchané!

Valentýn: Ale o to tu teď nejde, já jsem za váma přišel, abych...

Kryštof: *(sotva zvedne od svého zápisníčku hlavu, už ji zase sklání)* A o co tu teda jde?

- Valentýn:** *(nedočkavě, netrpělivě, radostně)* No to jsem vám právě přišel povědět! Stanuli jsme na prahu dějin!
- Karel:** Ale to už přece víme. Nás spíše zajímá, jestli jsme tam stanuli ve stoje, nebo v sedě...?
- Karolína:** *(ke Karlovi)* Tak a teď dobře poslouvej!
- Valentýn:** No to záleží. Jak kdo.
- Kamil:** Co je to za kacířské řeči?
- Kristýna:** Ale jak je tohle možné? Copak jsme tam nestanuli všichni stejně?
- Kryštof:** Vláda by přece něco takového nepřipustila!
- Valentýn:** No vidíte, vy mě pořád přerušujete a já jsem málem zapomněl na to hlavní...
- Kamil:** Ale my vás musíme přerušovat! Je přece povinností každého znás klást otázky a vyžadovat odpovědi. Včera i pozítří.
- Valentýn:** A to je právě ono! Pozítří už ne!
- Karel:** *(se zájmem se zvedne, zaujatě a s nadějí v hlase promluví)* No moment! Vy myslíte...
- Karolína:** *(nenápadně Karla stahuje zpátky, ten se nedá)* Sedni si prosimtě.
- Valentýn:** Já nemyslím, já se nedomnívám. Já vám tady říkám...
- Kamil:** On nemyslí! Pořád by chtěl, abychom ho poslouchali a přitom ani nemyslí.
- Karel:** Kamile, zajdi se podívat, kolik je hodin.
- Karolína:** *(tahá Karla o něco intenzivněji)*
- Valentýn:** To je nápad! Já bych to taky docela rád věděl.
- Kryštof:** *(k Valentýnovi)* Co jste nám to chtěl povědět?
- Valentýn:** Že vláda už nic nepřipouští.
- Karel:** No bodejt', vždyť to víme, že je už beztak všechno nepřipustné.

Karolína: Proboha tě prosím, přestaň s tím!

Valentýn: Jenže vláda už nic ani neřeší!

Kamil: No bodejt', přece je všechno už vyřešeno.

Karel: Jako talíře?

Karolína kopne do Karla, ten se konečně posadí.

Kamil: Ty fakt nejsi moje rodina.

Valentýn: Ale to je úplně lhostejno!

Kryštof: Jak to?

Valentýn: Protože já vám tady říkám, že vláda už nevládne. *(důrazně)* Že věci se můžou!!! Všichni jsou najednou dost zaskočení, těžko hledají slova. Pociťují rozpaky smíšené s nedůvěrou; Karel navíc prožívá jakési vzrušení, snad cosi jako zárodek naděje či nedejbože radosti, Kamil je navíc vyděšený, zakouší silný otřes.

Kristýna: *(nedůvěřivě)* A na to jste přišel jak?

Valentýn: *(ke Kristýně)* Já jsem z těch, co na tom prahu stanuli ve stoje. *(ke všem)* Mohl bych se tady, prosím, někde podívat na hodiny?

Kamil: No to snad...

Karel: Beze všeho, jsou ve sklepě. Musíte těma dveřma hned naproti kumbálu. Trefíte?

Valentýn: Ne.

Karel: Skvělé, alespoň nemusím vstávat

Valentýn odchází.

Kristýna: To je ale ohromně vzrušující, nemyslíte?

Karolína se zvedne, jakoby chtěla něco říct, ale vzápětí se zase posadí.

Kamil: Ne.

Kristýna: Měli bychom si znovu zapnout rádio.

Kristýna se natáhne k rádiu, otočí knoflíkem. Nic se neděje.

Kryštof: Asi jsme to už vyslouchali.

Kristýna: Asi jo. To je ale škoda. *(ke Kamilovi)* Nemáte tady ještě nějaké jiné? Někde nevyslouchané?

Karel: Beztak si nové nekoupil, protože cítil společenskou povinnost řešit problém nedostatku.

Kamil: A i kdyby...

Vrací se Valentýn.

Valentýn: *(překvapeně)* Jéje to je ale hodin! Už budu muset běžet.

Karel: A kdy se zase uvidíme?

Valentýn: Tyjo já vůbec nevím, mám toho teďka hrozně moc. Kdyžtak si potom dáme vědět, jo?

Karel: Úplně v klidu.

Valentýn odchází.

Karolína: Byl to ale divný patron. Takhle se bez okolků zeptat, jestli se může podívat na hodiny, v domě úplně cizího člověka...

Karel: Jakého cizího člověka prosímte? Vždyť je to můj brácha!

Kristýna: To je pravda — jak že to přesně říkal? Že už věci nevládnou?

Karel: Jo. A že si vlada může...

Kristýna: Teda! Úplně mi to nahání husí kůži!

Kamil: Bodejt'! Jakou jinou?

Kristýna: Ale vlastně to zní docela prima!

Kryštof si nezapomíná pečlivě zapisovat.

Karel: A vůbec! Na co ještě čekáme?

Karolína: Kriste! Necháš už toho? Kdo ví, co je to zase za trik.

Karel: Jaký trik? Vždyť to byl Valentýn a Valentýn je přece rodina!

Kamil: JÁ jsem tvoje rodina!

Karel: Ty jsi bratr, už to zase pleteš!

Kristýna: A co to vlastně obnáší, moct věci?

Kryštof si stále zapisuje. Karel se chce postavit, ale Karolína ho vždycky stáhne zpátky. Nakonec se mu to přece jen podaří.

Karel: Třeba tohle.

Karel si začne vysvlékat oranžovou kombinézu.

Karolína: (vyskočí) No ty ses už úplně zbláznil?!

Karolína se snaží Karlovi zabránit, aby se vyslekl, jemu se to ale nakonec stejně podaří.

Kamil: Karle, bratře, toto již není prdel. Někdo tě uvidí a co potom?

Karel: No co potom?

- Kristýna:** A kdo ho uvidí?
- Kamil:** Co já vím. Třeba ten žid, co furt kuká ze skříňky.
- Karolína:** Já vždycky myslela, že kouká se synky!
- Kryštof:** Synci přišli až později. Nejdřív byl sám. V sínce.
- Kristýna:** A neměl to v sínce lepší?
- Karolína:** Tak jestli tam byl pořád sám...
- Kamil:** Ve skřínce je taky sám. Synci se k němu nevešli. Odešli jízlivou smáti se řečí.
- Karel:** Čili je to venkoncem jedno. Jako kolo u vozu. Synci se k němu do skříňky nevejdou a jestli tam dřepí sám – tak prosím! Ať si kuká.
- Kamil:** *(ke Karlovi)* Nech toho a obleč to. *(dostane nápad; k ostatním)* Pověsil jsem tu skříňku místo hodin.
- Karel:** Ani mě nehne!
- Kryštof:** *(podívá se na skříňku na zdi)* Je to tak opravdu mnohem lepší.
- Kamil:** Tak dost. Hlasujem. Kdo je pro aby se Karel oblekl?

Všichni kromě Karla a Kristýny zvednou ruce.

- Kamil:** *(je zaražen, že to nebylo jednohlasně, ale snaží si zachovat tvář)*
Takže, Karle, obleč se.
- Karel:** A já ti říkám, že se neobleču.
- Kamil:** Jenže to už teď říkat nemůžeš, poněvadž jsi byl přehlasován.
- Karolína:** Kájo, když už nemyslíš na sebe, mysli alespoň na mě. A na naše rodiny!
- Karel:** *(odpovídá Kamilovi)* Jak nemůžu? Co nemůžu?
- Karel:** *(ke Karolíně)* Já žádnou rodinu nemám.

- Kamil:** *(rozhořčeně vstane, začne chodit kolem)* No kam bychom přišli, kdyby si každý říkal, co ho napadne? To přece nejde!
- Karolína:** Máš přece Kamila!
- Kristýna:** Promiňte, ale pan Valentýn říkal, že to jde.
- Karel:** On je můj bratr. Ale to už víme.
- Kamil:** Ale celé je to přece holý nesmysl! To přece nejde, aby se někdo jmenoval Valentýn!
- Kryštof:** Taky si myslím, že to není úplně legální.
- Kristýna:** Takže nás dneska navštívil zločinec? *(vzrušeně)* Já se zblázním! Takový zážitek! A navíc se jmenuje tak exoticky – Valentýn.
- Kamil:** Říkám, že je to pitomost. Takhle se zkrátka ani zdlouha nikdo nejmenuje.
- Karel:** Ale on se tak jmenuje. A to přece musíš vědět, vždyť je to rodina!
- Karolína:** *(vítězoslavně)* Tak přece máš rodinu!

Kamil zdeptaně usedne do křesla.

- Karolína:** Nezvonil někdo?
- Kryštof:** Ano, Valentýn, ale už je to nějakou dobu.
- Kristýna:** A předtím ještě telefon.
- Kryštof:** A předtím ještě telefon.
- Kamil:** Jenom se rozhlídněte. Úplně bez ostychu to udělejte. Změnilo se tady copak něco?
- Kryštof:** Vyměnil jsi hodiny za skříňku a odnesl jsi rádio do kuchyně.
- Kristýna:** A taky telefon do koupelny.
- Kamil:** *(triumfálně)* Takže nic! Ostatní přitakají

- Kamil:** A když se tady nic nezměnilo, jak můžete věřit tomu, že se někde jinde něco změnilo?
- Karel:** Protože mluvil pravdu.
- Kryštof:** Kdo?
- Karel:** Valentýn, přece!
- Kamil:** *(znechuceně)* Co taky jiného čekat od člověka, který se protistátně dokonce i jmenuje...
- Kristýna:** Já přece ale taky mluvím pravdu.
- Karolína:** *(láskyplně)* Já vám to odpouštím.
- Kamil:** *(vzpěnlivě)* Už toho mám opravdu, ale opravdu, fakt dost. Kristýno, vy si vemte zpátky svoje cigarety, Karle, ty si oblečeš kombinézu, sedneš si a dáš si chlebiček.
- Karel:** Nebo co?
- Kamil:** Nebo tě zavřu do skříňky!
- Karel:** Tam už je žid.
- Kamil:** Tak do sklepa.
- Karel:** Tam už jsou hodiny.
- Kamil:** Však já něco najdu. To je ostatně to nejmenší.
- Karolína:** A co je to největší?
- Kamil:** Že vám nějaký mačo, jehož jméno je dokonce samo provokací, řekne pár slov a vy si najednou říkáte co chcete, jako by se nechumelilo!
- Kristýna:** Vždyť ono se opravdu nechumelí.

Kamil je v koncích, mlčky sedí.

Kryštof: Už by to zas jednou chtělo.

Kristýna: *(nepřítomně, zdá se, že přemýšlí o něčem jiném)* Co?

Kryštof: Chumelit!

Karolína: No fuj! *(ke Karlovi)* Hele a co když je to fakt bouda?

Karel: *(ke Karolíně)* Tak se dovnitř spíš vlezu vyslečený.

Kamil: No právě!

Kristýna: *(zamyšleně, ukáže na Kamila)* Ale jak on může tvrdit, že je to provokatér?

Karel: Může, vždyť to říkal Valentýn!

Kamil: Tak to prrr, ovšemže něco takového jenom tak říkat nemůžu.

Kryštof: Takže hlasujem?

Kamil: Ano!

Karel: *(popichovačně na Kamila)* A proslov tentokrát nebude?

Kamil: Klidně si jeden stříhni.

Karolína: Jenom to ne!

Kryštof: Máte všichni nachystané ruce? Pauza, čeká se na Kristýnu, která si předtím ruku odložila tak nešikovně, že na ni pořádně nedosáhne; nakonec všichni v rukou svírají ruce.

Kryštof: Tak teď!

Zhasne světlo, nevidíme, kdo jak pro co hlasoval či nehlasoval. Tma. Do nastalého ticha zakuká ze skříňky žid – a potom už nic.

KONEC